

Daniel Kitabı — Qırx Dördüncü Hissə

İtirilmiş Təməllərin Açılması: Uilyam Millerin Peyğəmbərlik Həqiqətləri və Adventizmin Son Günləri

Jeff Pippenger
2024-01-08

Uilyam Millerin təməl həqiqətləri Adventizmin dörd nəslə boyunca ört-basdır edildi. Həmin təməl həqiqətlərin bərpası onun ikinci yuxusunda bəyan olunur və Müqəddəs Kitabda və Peyğəmbərlik Ruhunda dəfələrlə Allahın axır gün xalqının yerinə yetirməli olduğu iş kimi göstərilir. Millerin yuxusu müəyyən edir ki, kirli fırçalı adam ləl-cəvahiratı bərpa etdikdə, onlar günəşdən on dəfə daha parlaq parlayacaqlar.

Millerin şərhçisi əvvəlcə bütperəstliyin, ardınca isə papalığın iki viranedicisi qüvvəsini tanımağa əsaslanırdı və Saloniklilərə ikinci məktubun ikinci fəslində həvari Paulun şəhadəti Millerə bu şərhçivə üçün dayaq nöqtəsi verdi. Orada Paul müəyyən edir ki, bütperəst Roma, bütperəst Roma aradan qaldırılanadək, papalığın hakimiyyətə yüksəlməsini saxlamışdı. 2 Saloniklilərə məktubda Paul həmçinin Future for America-nın şərhçisi üçün də dayaq nöqtəsini təqdim etdi; belə ki, o, həmin fəsildəki “günah adamı”nın Daniel kitabının on birinci fəslinin otuz altıncı ayəsində özünü ucaldan padşah kimi də təsvir olunduğunu göstərdi.

Bunu görmək zəruridir ki, həm birinci, həm də üçüncü mələyin hərəkətində biliyin artması bilavasitə Paulusun Saloniklilərə İkinci Məktubunun ikinci fəslindəki şəhadəti ilə bağlı idi. Son vaxtda — 1798-ci ildə, eləcə də 1989-cu ildə — Daniel kitabının möhürü açıldı və beləliklə, üçmərhələli sınaq prosesi başlandı. Daniel kitabının möhürünün açıldığı tarixi dövrlərdə bu sınaq prosesi həmişə iki sinif ibadət edənlər meydana gətirir. Son vaxtda biliyin artması ilə əlaqədar olaraq Paulusun yazılarını görmək zəruridir, çünki məhz həmin fəsildə Paul xəbərdarlıq edir ki, “həqiqət sevgisi”ni qəbul etməyənlər Allahdan güclü bir aldanış alacaqlar. Güclü aldanış, Danielin on ikinci fəslində biliyin artmasını rədd edən pislərin üzərinə gətirilən şeydir. Hər iki tarixdə güclü aldanış ən birbaşa şəkildə Adventizmə aiddir.

Səthin altını görənlər, bütün insanların ürəklərini oxuyan Kəs, böyük nura malik olmuş olanlar barədə belə deyir: “Onlar öz əxlaqi və ruhani vəziyyətlərinə görə nə izzətə çəkirlər, nə də heyratə gəlirlər.” Bəli, onlar öz yollarını seçmişlər və onların canı öz iyrəncliklərindən zövq alır. Mən də onların aldanışlarını seçəcəyəm və qorxduqları şeyləri başlarına gətirəcəyəm; çünki Mən çağıranda heç kəs cavab vermədi; Mən danışanda onlar eşitmədilər; əksinə, gözlərimin önündə pislər etdilər və Mənim bəyənmədiyim şeyi seçdilər.” “Allah onlara qüvvətli bir aldanış göndərəcək ki, yalana inansınlar,” çünki “xilas olmaq üçün həqiqət məhəbbətini qəbul etmədilər,” “əksinə, haqsızlıqdan zövq aldılar.” Yeşaya 66:3, 4; 2 Saloniklilərə 2:11, 10, 12.

“Səməvi Müəllim soruşdu: «Sizin düzgün təməl üzərində qurduğunuz və Allahın işlərinizi qəbul etdiyi görüntüsündən daha güclü hansı azgınlıq ağı aldada bilər, halbuki əslində siz bir çox şeyi dünyəvi siyasətə görə həyata keçirir və Yehovaya qarşı günah edirsiniz? Ah, bu böyük

bir aldanışdır, valehedici bir azğınlıqdır; bir vaxtlar həqiqəti tanımış insanlar dindarlığın ruhunu və qüvvəsini onun zahiri formasına qarışdırdıqları zaman ağılları öz əsarəti altına alan bir azğınlıqdır; onlar özlərini varlı, sərvətcə zənginləşmiş və heç nəyə möhtac olmayan hesab edirlər, halbuki əslində hər şeyə möhtacdılar.»

“Allah paltarlarını ləkəsiz saxlayan Öz sadıq qullarına münasibətdə dəyişməmişdir. Lakin bir çoxları, üzərlərinə qəfil məhvetmə gəlib çatdığı halda, ‘Sülh və təhlükəsizlik’ deyər fəryad edirlər. Əgər əsaslı tövbə olmazsa, əgər insanlar ürəklərini etirafla təvazökar etməz və həqiqəti İsdada olduğu kimi qəbul etməzlərsə, onlar heç vaxt göylərə daxil olmayacaqlar. Sıralarımızda təmizlənmə baş verdikdə, artıq varlı olduğumuz, sərvətcə artdığımız və heç nəyə ehtiyacımız olmadığı ilə öyünərək rahatlıq içində qalmayacağıq.”

“Kim həqiqətlə deyər bilər: “Qızılıma odda sınanmışdır; paltarlarımız dünyadan ləkələnmemişdir”? Mən Müəllimimizin guya salehlik paltarlarını göstərdiyini gördüm. O, onları soyunduraraq altındakı murdarlığı üzə çıxardı. Sonra mənə dedi: “Məgər onların murdarlıqlarını və xasiyyətlərinin çürüklüyünü necə riyakarlıqla ört-basdır etdiklərini görmürsən? “Necə olub ki, sədaqətli şəhər fahişəyə dönüb!” Atamın evi ticarət evinə çevrilmişdir, ilahi hüsurun və izzətin tərk etdiyi bir yerə! Buna görə zəiflik vardır və qüvvə yoxdur.”” Testimonies, cild 8, 249, 250.

Adventizm 1844-cü ildə Gecəyarısı Çağırışını bəyan etdiyi zaman “sadiq şəhər” idi. 1863-cü ilə gəldikdə isə, William Millerin xidməti vasitəsilə təsbit edilmiş “təməlləri” rədd etmə prosesinə başladı. Onlar təməl həqiqətləri bir kənara qoymağa başlayanda və bununla da onları saxta cəvahirat və sikkələrlə örtəndə, yeni bir təməl qururdular. Bu işi başlayan, həyata keçirən və davam etdirənlər, Peyğəmbərlik Ruhunun yazılarında “böyük işığa malik olmuş olanlar” kimi təsvir olunurlar.

Bir zamanlar malik olduqları “böyük nur”, Millerin yuxusunda Millerin otağının mərkəzindəki bir masa üzərinə qoyduğu sandıqdakı cəvahirat kimi təsvir olunmuşdu; həmin cəvahirat “günəşdən” daha parlaq saçdı. Az əvvəl sitat gətirilmiş parçadakı kimi, Sister White “böyük nur almış”, lakin “öz yollarını seçmiş olanları” müəyyən edir.

Onlar 1863-cü ildə yeni bir yol seçdilər. O deyir ki, bu, “həqiqəti bir vaxtlar tanımış adamlar təqvalılığın ruhu və qüdrəti əvəzinə onun zahiri formasını qəbul etdikləri zaman; özlərini zəngin, var-dövlətcə artmış və heç nəyə möhtac olmayan hesab etdikləri halda, əslində hər şeyə möhtac olduqları zaman zəhinləri öz əsarəti altına alan cazibədar bir aldanışdır.”

O, özünün və ərinin 1856-cı ildə baş verdiyini müəyyən etdiyi Laodikeyə vəziyyətini müəyyən edir. Sonra onlar yeddi il sınaqdan keçirildilər, lakin 1863-cü ildə sınaqdan keçə bilmədilər və Saloniklilərdə Paulun xəbərdarlıq ismarışının güclü aldanışını gətirən saxta təməli qurmağa başladılar. Paulun Saloniklilərdəki xəbərdarlığı həm Adventizmin başlanğıcındakı, həm də sonundakı hərəkət üçün bir lövbərdir və Adventizmin həm başlanğıcına, həm də sonuna toxunan Millerin yuxusu ilə tam uyğunlaşır. Onun yuxusu göstərir ki, həqiqətin ilkin cəvahiratlarının bərpası işi tamamlandıqda, bu həqiqətlər Adventizmin başlanğıcında Gecəyarısı Harayı zamanı ilk dəfə parladıqlarından on dəfə daha parlaq saçacaqlar. Necə ola bilər ki, Millerin anlayışı indi, o

həqiqəti ilk dəfə dərk etdiyi vaxtdakından daha parlaq saçsın?

Habakkukun ikinci fəslinin iki müqəddəs cədvəli üzərində təmsil olunan bir neçə həqiqət vardır. Bu həqiqətlər Millerin yuxusunda, nəhayət, son günlərdə, Gecəyarısı Hayqırtısından az əvvəl bərpa ediləcək cəvahirilər kimi təmsil olunmuşdu. Millerin yuxusunda pəncərədən bayıra aparılan saxta cəvahirilər həm yalançı təməlin yaradılması və həqiqi təməlin gizlədilməsi üçün Adventizmə gətirilmiş saxta təlimləri təmsil edir, həm də yalançı təməli təşkil edən saxta təlimlərdən əl çəkməkdən imtina edənləri təmsil edir. “The daily” Uilyam Millerin ilkin təməli bərqərar edən həqiqət çərçivəsinin lövbəri idi və son günlərdə “the daily” yalnız Millerin düzgün şəkildə müəyyən etdiyi kimi bütpərəstliyi deyil, həm də yalançı təməli doğurmuş üsyanın rəmzini ifadə edir.

Müqəddəs Kitab, Peyğəmbərlik Ruhu və tarix hamısı şəhadət edir ki, 1798-ci ildən 1844-cü ilədək olan mühakimə saati hayqırtısı Uilyam Millerin kəşf edib təqdim etdiyi ismarıcın bəyanı idi. Məhz buna görə bu hərəkət Millerçi hərəkət adlanır. Məntiqə görə, həmin hərəkəti rədd etmək, Danielin biliyin artması kimi göstərdiyi, 1798-ci ildə üzə çıxarılan nuru rədd etməkdir.

Yeşaya Efrayimin sərxoşlarından danışır və həmin sərxoşları Yerusəlim xalqı üzərində hökmranlıq edən istehzalçı adamlar kimi tanıdır. Yeşaya onların həqiqi şərabla deyil, ruhani şərabla sərxoş olduqlarını bildirir. Müqəddəs Kitabda ruhani şərab, kontekstdən asılı olaraq, ya həqiqi, ya da yalan təlimidir. Efrayimin sərxoşları yalan təlimdən sərxoş olmuşlar; bu, Vəhy kitabının on yeddinci fəslində Surun fahişəsi ilə və onun şənliklə keçirdiyi son gecəsində Belşassar ilə təmsil olunan Babilin şərabıdır.

Yeşaya Yerusəlim xalqına hökmranlıq edən istehzakar adamların üzərinə gələn ruhani sərxoşluğun təsirlərini müəyyən etdi.

Dayanın və heyret edin; fəryad edin və hay salın: onlar sərxoşdurlar, lakin şərabdan deyil; səndələyirlər, lakin keyləndirici içkidən deyil. Çünki Rəbb sizin üzərinizə dərin yuxu ruhu tökmüş, gözlərinizi yummuşdur; peyğəmbərləri və rəhbərlərinizi, görücüləri örtmüşdür. Və hamıya aid görüntü sizin üçün möhürlənmiş bir kitabın sözləri kimi olmuşdur; onu savadlı birinə verib deyirlər: “Xahiş edirəm, bunu oxu”; o isə deyir: “Oxuya bilmərəm, çünki möhürlənmişdir.” Kitab savadsız olana da verilir və deyilir: “Xahiş edirəm, bunu oxu”; o isə deyir: “Mən savadlı deyiləm.” Buna görə də Rəbb dedi: “Bu xalq Mənə ağzı ilə yaxınlaşdığına və dodaqları ilə Mənə hörmət göstərdiyinə, lakin ürəyini Məndən uzaqlaşdırdığına və Mənə qarşı qorxusu insan əmri ilə öyrədildiyinə görə, buna görə də budur, Mən bu xalq arasında heyretəmiz bir iş, bəli, heyretəmiz bir iş və möcüzə icra edəcəyəm; çünki onların hikmət sahiblərinin hikməti həlak olacaq, ağıllı adamlarının anlayışı isə gizlədiləcəkdir.” Vay o kəslərin halına ki, öz məsləhətlərini Rəbbdən gizlətmək üçün dərinliyə enirlər, işləri qaranlıqda olur və deyirlər: “Bizi kim görür? Bizi kim tanıyır?” Həqiqətən, sizin hər şeyi alt-üst etməyiniz dulusçunun gili kimi sayılacaqmı? Məgər məmulat onu yaradandan: “O məni yaratmadı” deyərmi? Yaxud düzəldilmiş şey onu düzəldən haqqında: “Onun anlayışı yox idi” deyərmi? Yeşaya 29:9–16.

Bacı Uayt bu ayələrdən sitat gətirir və sonra əlavə edir:

“Bunun hər bir sözü yerinə yetəcəkdir. Elələri vardır ki, ürəklərini Allah qarşısında alçaltmırlar və doğru yolda yeriməyəcəklər. Onlar həqiqi məqsədlərini gizlədir və yalanı sevən və yaradan düşmüş mələklə ünsiyyətdə qalırlar. Düşmən öz ruhunu, qismən qaranlıqda olanları aldatmaq üçün istifadə edə bildiyi adamların üzərinə qoyur. Bəziləri hökm sürən qaranlıqla dolmağa başlayır və həqiqəti kənara qoyub yanlış qəbul edirlər. Peyğəmbərliklə göstərilən gün gəlib çatmışdır. İsa Məsih anlaşılmır. İsa Məsih onlar üçün bir əfsanədir. Yer tarixinin bu mərhələsində çoxları sərxoş adamlar kimi hərəkət edir. ‘Dayanın və heyran olun; fəryad edin və bağırın; onlar sərxoşdurlar, lakin şərabla deyil; səndələyirlər, lakin güclü içkidən deyil. Çünki Rəbb sizin üzərinizə dərin yuxu ruhu töküüb və gözlərinizi yumub. Peyğəmbərləri və başçılarınızı, görücüləri isə örtüb.’ Özlərinin ucaldılacaq xalq olduqlarını güman edən bir çoxlarının üzərində ruhani sərxoşluq vardır. Onların dini imanı bu Müqəddəs Yazıda təsvir edildiyi kimidir. Onun təsiri altında onlar düz yeri bilmirlər. Onlar davranışlarında əyri yollar tuturlar. Biri, sonra başqası ora-bura yırgalanır. Rəbb onlara böyük mərhəmətlə baxır. Onlar həqiqət yolunu tanımamışlar. Onlar hiyləgər nəzəriyyəçilərdir və aydın ruhani görmə qabiliyyətinə malik olduqları üçün kömək edə bilən və etməli olanlar da özləri aldanmış və pis bir işi dəstəkləyirlər.”

“Bu son günlərin inkişafı tezliklə qəti xarakter alacaq. Bu spiritik aldadışların əslində nə olduqları—pis ruhların gizli fəaliyyəti—üzə çıxarıldıqda, onlarda iştirak etmiş olanlar ağıllarını itirmiş adamlar kimi olacaqlar.

“Buna görə də Rəbb belə deyir: Bu xalq Mənə ağzı ilə yaxınlaşır və dodaqları ilə Mənə hörmət göstərir, lakin ürəklərini Məndən uzaqlaşdırmışdır və Mənə qarşı qorxuları insan əmrləri ilə öyrədilmişdir; buna görə də, budur, Mən bu xalq arasında heyranəmiz bir iş, bəli, heyranəmiz bir iş və bir möcüzə görəcəyəm; çünki onların müdriklərinin müdrikliyi məhv olacaq, onların ağıllılarının anlayışı isə gizlədiləcək. Vay o kəslərin halına ki, öz məsləhətlərini Rəbbdən gizlətmək üçün dərinə gedirlər, işləri qaranlıqda olur və deyirlər: bizi kim görür və bizi kim tanıyır? Şübhəsiz, sizin hər şeyi alt-üst etməyiniz dulusçunun gili kimi sayılacaq; məgər yaradılmış şey onu yaradan haqqında deyərmi: O məni yaratmadı? Yaxud formaya salınmış şey onu formaya salan haqqında deyərmi: Onun heç bir anlayışı yox idi?”

“Mənə göstərilir ki, təcrübəmizdə biz məhz bu vəziyyətlə üzləşmişik və üzləşməkdəyik. Böyük nur və ecazkar imtiyazlar almış adamlar özlərini müdrik sayan rəhbərlərin sözünü qəbul etmişlər; bu rəhbərlər Rəbb tərəfindən böyük lütf görmüş və xeyir-dua almışlar, lakin özlərini Allahın əlindən çıxarıb düşmənin sıralarına qoymuşlar. Dünya zahirən inandırıcı saxtılıqlarla bürünəcəkdir. Bu saxtılıqları qəbul edən bir insan zehni Allahın həqiqətinə dair qiymətli dəlilləri yalana çevirən başqa insan zəkalarına təsir göstərəcəkdir. Bu adamlar sadıq keşikçilər kimi dayanmalı, canlar naminə gözetçilik etməli idilər, elə ki, hesabat verməli olanlar kimi; lakin onlar düşmüş mələklər tərəfindən aldadılacaqlar. Onlar öz mübarizələrinin silahlarını yerə qoymuş və aldadıcı ruhlara qulaq asmışlar. Onlar Allahın məsləhətini təsirsiz edir, Onun xəbərdarlıqlarını və məzəmmətlərini kənara qoyurlar və açıq-aşkar Şeytanın tərəfində duraraq aldadıcı ruhlara və iblislərin təlimlərinə qulaq asırlar.

“Ruhani sərxoşluq indi elə insanların üzərinə gəlmişdir ki, onlar qüvvətli içkinin təsiri altında olan adamlar kimi bədrəməmədirlər. Cinayətlər və qanunsuzluqlar, fırıldaqçılıq, hiylə və

ədalətsiz rəftar səmavi məhkəmələrdə üsyan etmiş rəhbərin təliminə uyğun olaraq dünyanı doldurur.

“Tarix təkrarlanacaq. Yaxın gələcəkdə nə baş verəcəyini dəqiqliklə bildirə bilərdim, lakin vaxt hələ yetişməyib. Ölülərin surətləri Şeytanın məkrli hiyləsi vasitəsilə görünəcək və yalanı sevmə və yalan edənə çoxları birləşəcək. Mən xalqımızı xəbərdar edirəm ki, məhz öz aramızda bəziləri imandan dönəcək, aldadıcı ruhlara və cinlərin təlimlərinə qulaq asacaq və onların vasitəsilə həqiqət pis adla anılacaqdır.” Battle Creek Letters, 123–125.

Bütün peyğəmbərlər, o cümlədən Yeşaya və Bacı Vayt, axır günləri müəyyən edirlər. Bu günlərdə Adventizmin rəhbərləri “açıq-aşkar Şeytanın tərəfindədirlər, aldadıcı ruhlara və cinlərin təlimlərinə qulaq asırlar.” Bacı Vayt belə dedikdə bir qabaqcadan xəbər verir: “Bu spiritistik aldatmalar həqiqətdə nə olduqları kimi, — şər ruhların gizli fəaliyyəti olaraq, — üzə çıxarıldıqda, onlarda iştirak etmiş olanlar ağıllarını itirmiş adamlar kimi olacaqlar.” Adventizmin rəhbərliyi, öz sərxoşluqlarının “şər ruhların gizli fəaliyyəti” olduğu üzə çıxarıldığı axır günlər tarixinin həmin məqamında, ağıllarını itirmiş adamlar kimi olacaqdır.

Axır günlərdə Yerusəlimdə xalqa hökmranlıq edən istehzakar adamların işinin açılması vardır. Həmin açılış Millerin yuxusunda təsvir olunmuşdu; Miller dua etdikdən sonra bir qapı açıldı. Bu, onun gözlərini bir anlıq yumazdan dərhal əvvəl baş verir və yüz qırx dörd minin möhürlənmə prosesinin lap sonunu göstərir. Bir qapının açılması dövrlərin dəyişməsinə göstərir və həmin nöqtədə üçüncü mələyin Laodikiya hərəkəti üçüncü mələyin Filadelfiya hərəkətinə keçir.

Yeşayadakı bu parçada “sadiq keşikçilər kimi dayanmalı olan” Efrayim sərxoşlarının şər əməlinin xülasəsi verilir. Bu xülasə belə ifadə olunur: “Həqiqətən, sizin hər şeyi alt-üst etməyiniz saxsıçının gilinə bərabər tutulacaq; çünki məgər düzəldilən şey onu düzəldən haqqında: O məni düzəltmədi, deyəcəkmimi? Yaxud formaya salınan şey onu formaya salan haqqında: Onun anlayışı yox idi, deyəcəkmimi?”

Millerin “gündəlik”i ya bütperəstliyin dini, ya da bütperəst Roma kimi müəyyənləşdirməsi, son nəticədə Şeytanın rəmzidir, çünki həm Şeytan, həm də bütperəst Roma əjdaha kimi təmsil olunur.

“Beləliklə, əjdaha, ilk növbədə, Şeytanı təmsil etdiyi halda, ikinci dərəcəli mənada bütperəst Romanın rəmzidir.” The Great Controversy, 439.

Son günlərdə Yerusəlimə hökmranlıq edən adamlardan danışaraq, Bacı Uayt belə bəyan edir: “Bəziləri hökm sürən zülmətlə dolmağa başlayır və həqiqəti kənara qoyub yanlış qəbul edirlər. Peyğəmbərlikdə göstərilmiş gün gəlib çatmışdır. İsa Məsih başa düşülmür. İsa Məsih onlar üçün bir əfsanədir.” 1901-ci ildə Almaniyadan olan adventizmin bir rəhbəri Daniel kitabındakı “gündəlik” barədə mürtəd protestantizmin saxta baxışını irəli sürməyə başladı. Həmin baxış “gündəlik”in Məsihin səmavi məbəddə xidmətini, yaxud bu fikrin hansısa bir variantını ifadə etdiyini iddia edir. Mən “hansısa bir variantını” deyirəm, çünki 1901-ci ildən sonra gələn tarix boyunca bu yalan üzərində müxtəlif vurğular edilmişdir, lakin həmin saxta baxışlar həmişə belə bir nəticə ortaya qoyur ki, “gündəlik” Məsihin işinin hansısa bir növünü təmsil edir.

“Müntəzəm” haqqında təlimin cəvahiratı ki, Miller onu şeytani bir rəmz kimi müəyyən etmişdi, son günlərin Adventizmində Məsihin bir rəmzidir. 1901-ci ildə irəli sürüldükdə, çox az adam “müntəzəm”in Şeytanın rəmzi deyil, Məsihin rəmzi olduğu görüşünü qəbul etdi; lakin 1930-cu illərə gəldikdə, Millerin 2 Salonikilərin ikinci fəslində tapılan həqiqət damarından çıxarıb üzə çıxardığı “müntəzəm” təliminin cəvahiratı, Levililər iyirmi altının “yeddi vaxt”ının 1863-cü ildə rədd edildiyi kimi, rədd edilmişdi. 1863-cü ildən 1930-cu illərə qədər olan tarixin hansısa bir məqamında Adventizm bunu dərk etmədən rəhbərlərini dəyişmişdi.

“Qardaşlar, mən sizin təhlükənizi görürəm və yenə soruşuram: Səhv edən sizlər bu yanlış düzəltmək üçün hər hansı bir şey göstərirsinizmi? Canlar bürəyə-bürəyə irəliləyir, qaranlıqda yeriyir ola bilər, çünki siz ayaqlarınız üçün düz yollar etməmişsiniz. Əgər siz etimad mövqelərinizdəsinizsə, sizə daha ciddi şəkildə yalvarıram: öz canlarınız naminə və sizə rəhbər kimi baxanların xatirinə, edilmiş hər bir səhvə görə Allahın önündə tövbə edin və yanlışınızı etiraf edin.”

“Əgər qəlbinizin inadkarlığına uyursunuzsa və qürurla, özünü saleh saymaqla öz qüsurlarınızı etiraf etmirsinizsə, Şeytanın sınaqlarına məruz qalmağa tərk ediləcəksiniz. Əgər Rəbb səhvlərinizi sizə aşkar etdikdə tövbə etmir və etirafda bulunmursunuzsa, Onun ilahi hökmü sizi eyni yerdən təkrar-təkrar keçirəcək. Siz bənzər xarakterli səhvlər etməyə tərk ediləcəksiniz, hikmətdən məhrum olmağa davam edəcəksiniz və günahı salehlik, salehliyi isə günah adlandıracaqsınız. Bu son günlərdə üstünlük qazanacaq saysız aldatmalar sizi hər tərəfdən əhatə edəcək və siz rəhbərlərinizi dəyişəcəksiniz, lakin bunu etdiyinizi bilməyəcəksiniz.”
Review and Herald, 16 dekabr 1890.

“Etibarlı mövqelərdə” olan, Yerusəlim xalqı üzərində hökmranlıq edən istehzaçı adamlar “günahı salehlik, salehliyi isə günah adlandıracaqlar” və “Doğrudan da, sizin hər şeyi alt-üst etməyiniz dulusçunun gili kimi sayılacaqmı? Məgər düzəldilmiş şey onu düzəldən barəsində: ‘O, məni düzəltmədi’, deyəcəkmi? Yaxud formaya salınmış şey onu formaya salan barəsində: ‘Onun anlayışı yox idi’, deyəcəkmi?” Adventizmin dörd nəslə boyunca davam edən mütərəqqi üsyanda, etibarlı mövqelərdə olanlar rəhbərlərini dəyişirlər və bunu bilmirlər. Bunu bilmirlər, çünki öz səhvlərinə dair dəlilləri tədricən və ardıcıl surətdə rədd etmişlər. Həmin mütərəqqi üsyanda “müdrək adamlarının hikməti məhv olacaq, ağıllı adamlarının anlayışı isə gizlədiləcək.”

Onlar hər şeyi alt-üst edəcək, günaha salehlik, salehliyə isə günah deyəcəklər. Bu üsyanın simvolu “daimi” təlimidir; Miller üçün bu, şeytani bir simvol idi, halbuki Adventizm bu gün onu Məsihin simvolu kimi təqdim edir. Bir zamanlar Uilyam Millerin peyğəmbərlik tətbiqlərinin çərçivəsini təsbit edən lövbər olan şey, indi Yerusəlim xalqı üzərində hökm sürən istehzakar sərxoş adamların məstliyinin simvoluna çevrilmişdir. Daniel kitabında “daimi” ilə əlaqəli simvolizm, Adventizmin başlanğıcında Millerin cənazə tabutunda tanındığı zaman günəş kimi parlaq şəkildə saçırdı, lakin axır günlərdə həmin həqiqət on qat daha parlaq saçır; çünki on sayı sınağın simvoludur və qədim İsrail üçün onuncu sınaq son sınaq idi.

Müasir fariseylər “Məsihin işlərini” “şeytani qüvvələrə aid etmiş”, büt-pərəstliyi “Allahın müqəddəs qüdrəti” kimi təqdim etmişlər.

“Fariseylər Müqəddəs Ruha qarşı günah etdilər. Onların nitq qabiliyyəti dünyanın Xilaskarını təhqir etmək üçün işlədildi və qeydə alan mələk onların sözlərini göyün kitablarına yazdı. Məsihin işlərində təzahür edən Allahın müqəddəs qüdrətini şeytani vasitələrə aid etdilər. Onlar Onun ecəzkar işlərindən yayına bilmirdilər və ya onları təbii səbəblərlə izah edə bilmirdilər; buna görə də dedilər: “Bunlar iblisin işləridir.” İmansızlıq içində Allahın Oğlu haqqında adi bir insan kimi danışdılar. Onların gözü önündə görülən şəfa işləri — heç bir insanın etmədiyi və edə bilmədiyi işlər — Allahın qüdrətinin təzahürü idi, lakin onlar Məsihi cəhənnəmlə əlbir olmaqda ittiham etdilər. İnadkar, qaraqabaq, dəmirürəkli olaraq, bütün dəlillərə gözlərini yummağa qərar verdilər və beləliklə bağışlanmaz günahı işlətdilər.” Manuscript Releases, cild 4, 360.

Bilik artımına dair, birinci mələyin hərəkətində möhürdən açılmış olan bu mülahizəmizi növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.